

## Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.  
Félévre . . . 5 » — »  
Negyedévre . . . 2 » 50 »  
Egy hóra . . . — » 85 »  
Egyes szám ára 4 kr.

## Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.  
a kir. itélőtábla épületével  
szemben,  
hová az előfizetések és a  
lap szétküldésére vonatkozó  
föszólalások intézendők.

# PÉCSI FIGYELŐ

## POLITIKAI NAPILAP.

## Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.  
a kir. tábla átellenében,  
hová a lap szellemi részét  
illető minden közlemény in-  
tézendő.

Kéziratot vissza nemadunk

## Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

### Haszontalan vergődés.

Pécs, 1899. november 30.

A gazdasági közösség barátai mindig azt hangoztatják, hogy az őstermelő Magyarország külön vámterületen tönkremenne, mert az osztrák ipari termények kiszorításával, vagy csak azok itteni forgalmának megnehezítésével is a mi nyersterményeink elvesztenék az osztrák piacot: megfuladnánk a saját zsirunkban.

Igy nyilatkozott Széll Kálmán is a kiegyezési törvény tárgyalásakor s nem vette észre, hogy ezzel az okoskodással azt az ítéletet mondta ki, hogy Magyarországnak meg kell maradnia örök időkre mezőgazdasági országnak, mert ez okoskodás szerint a mi gazdasági érdekeink csak addig nyerhetnek kielégítést, míg a velünk vámközösségben élő Ausztria iparcikkei számára kizárólagos fogyasztási területül biztosítjuk hazánkat.

A közös vámterületnek ilyen megokolással való föntartása tehát már eleve kizárja az erőteljes magyar ipar megteremtését, mert hisz kifejezett célját az képezi, hogy nyersterményeink számára biztosítsuk az osztrák piacot s azért ellenszolgáltatás-kép nekünk meg az osztrák ipar számára kell biztosítanunk a mi piacunkat.

Nem egyéb hát üres szemfényvesztésnél az, mikor a kormány iparfejlesztésről

beszél s a hazai ipar támogatásáról törvényeket létesít. Meg is mondta a hazai iparnak adandó állami kedvezményekről szóló törvényjavaslat tegnapi tárgyalásánál az előadó is, meg a kereskedelemügyi miniszter is, hogy ettől a javaslattól nem lehet valami nagy eredményt várni az ipar megteremtése terén, mert mesterségesen ipart teremteni nem lehet, annak természetes uton kell fejlődnie.

Hát ebben mindenki egyetért a miniszter úrral, csak ott térnek el a nézetek, hogy miképpen mozdíthatjuk elő ezt a természetes fejlődést. Hogy ezt a kérdést helyesen bírálhassuk meg, vizsgálnunk kell azokat az okokat, a melyek a hazai ipar természetes fejlődését gátolják s azt eredményezik, hogy még a mesterséges fejlesztési kísérletek is csak haszontalan vergődésnek bizonyulnak.

Ha igazán őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy a természetes ipari fejlődés legfőbb akadálya abban a gazdasági politikában lelhető föl, amely nyersterményeink piacának biztosítása fejében egy, az ipari fejlődésnek magas fokán álló, idegen állam ipari forgalmának korlátlan szabad teret enged országunkban; mert annak a fejlett idegen iparnak a miénknél jobb és olcsóbb termékeivel a föltétlenül szabad forgalomban a kezdet nehézségeivel küzdő szerény iparunk a versenyt semmiképpen ki nem állhatja.

Nem is tagadhatta ezt Hegedüs miniszter sem s egyszerűen azzal ütötte el a kérdést, hogy a vámközösség vagy az önálló vámterület hatásával az ipari fejlődésre nem foglalkozik, mert a vámközösségről szóló törvény már meg van alkotva, kiinduló pont tehát csakis a mai helyzet lehet. Ez a mai helyzet pedig olyan, hogy maga a miniszter, aki csak természetes uton mondja az ipart fejleszthetőnek, kénytelen mesterséges fejlesztési módokhoz nyulni, a melyeknek hatásától azonban maga sem vár valami nagyon sokat.

Persze azt egy magyar királyi miniszternek mondania sem szabad, hogy törekedjünk hát a természetes iparfejlődés legfőbb akadályát: a vámközösséget az utóból elhárítani. S mivel ezt nem mondhatja, hát a társadalmat iparkodik fölrázni s a hazai ipar pártolására föllelkesíteni. Tisztán kiérezhető a szavaiból az az intelem, hogy ha nem szabad vámsorompókat állítani az ország határain, hát állítsuk föl azokat a házunk küszöbén s csak hazai terméket bocsássunk át rajta.

Én édes Istenem! Hát nem látja a miniszter úr, hogy az a társadalom, a melyet a hazai ipar pártolására fölbuzdítani akar, mélységes téli álmát aluszsza? Pedig a miniszteri bársonyszékekből altatták el, mert onnét áradt szét az országra az opportunizmus evangéliuma, amely arra tanít, hogy fojtsuk el magunkban a nagy

### A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

#### Játék közben.

Azt mondják, a haldokló előtt pár percre feltűnik egész élete. Az öröm, gyász percei mind eszébe ötlenek.

Vámfalvyné végperceit élte. Ott feküdt a szegényes butorzatú szobában, ha ugyan szobának lehet nevezni a nyomor fészket, hol lakott. A szép rózsás arc beesett, sápadt lett. Pedig, hajh de sokszor neveztek leánykorában a falu rózsájának, legszebb virágának.

Azután az a boldogság, melyről leánykorában álmódott, hová lett? Eltűnt nyomtalanul . . . A szép képek mind szétoszlottak s most itt a való élet, a nyomor, a kiáltó inség: Vámfalvynének eszébe jutott, mily sokszor mondták neki, óvakodjék Vámfalvytól. Ne menjen hozzá. Hazug annak egész sziveleke. Első feleségét is halálba kergette. Mulatott, elverte a vagyont.

Csak üres szavak azok, melyeket Vámfalvy olyan szerelmesen hangoztat.

Dehogy hallgatott ezekre az a szép leány. Az ő szívet, lelkét egészen elbűvölte az a szépszavú Vámfalvy. A leányálmok megvalósulását remélte a házaselettől. Szép is, elmés is, aztán elképzelte, milyen boldogan fog vele élni szerelemben, csendes családi fé-

szekben, egymásnak élnek, ölelik, csókolják egymást, mint valami szerelmes galambpár.

A szegény haldokló nagyot sóhajtott, mikor ezekre gondolt s arra, mire jutott.

Boldogan éltek az első pár héten. Mig tartott a hozomány. Mikor azután a könnyelmű férj elköltötte, mikor a kenyér is hiányzott már a háznál, akkor a szép szavak durva szitkokká alakultak Vámfalvy ajakán.

— Menj szüleidhez . . . Pénzt hozz, pénzt . . . pénzt . . . nem azért vettelek el, hogy drága pénzen én bizlaljalak . . . menj . . . s anélkül ne is kerülj szemem elé.

S ő ment.

Hogy fellobbant asszonyi büszkesége, mikor szüleihez kellett menni, koldulni egy kis segélyt. Aggódo anyja látta kisirt szeméit, meg is kérdezte, talán boldogtalan s ő mosolyt erőltetve arcára, mondá:

— Nem . . . csak szerencsétlen vállalkozás . . . pénz befektetés . . . egy kis segély.

A jó anya kétkedőleg rázta meg fejét s adott pénzt.

Meddig tartott az? csak addig, mig férje nem került az előkelő gavallérok körébe s ott újra elkártyázta . . .

Megszületett az első gyermek. Szőke, aranyhaju bété. Mikor az anya kedves kis gyermeke mosolygó arcába tekintett s azon felismerte férje arcvonásait, bocsánatot volt hajlandó adni férjének.

S oda ment hozzá. Még ő kérte a gyenge asszony:

— Lelkem . . . uram, édes hites társam. Látod, gyermekünk kedvéért is hagyj fel avval a kártyázással, mulatással. Dolgozzunk, két kezünk munkájával, keressünk annyit, a mennyiből tisztességesen felnevelhetjük kis aranyosunkat. Nézd, mily szeretetreméltóan nyújtja feléd parányi kacsóit, el tudnál tőle fordulni, visszatérni a posványba, melybe elmerülsz?

Hiába. Kétségbeesetten látta, mint megy mindig lejjebb és lejjebb férje a lejtőn, hogy az óra, kedves családi ereklye, másnap a karperecek, fülbevalók tűntek el a házból. Eleinte ritkábban, majd gyakrabban jött haza férje — részegen.

Dühöngött, tombolt. Megragadta az asszonyt, rázta örült dühvel.

— Sápadt kigyó . . . pénzt teremts . . . már nincs megint, mi lesz velem . . .

Ha rámosolygott gyermeke, félrenézett, vagy dühösen ráfordult:

— Átkozott . . . te fogyasztod el a kenyeret.

Renan, meg más modern írók tagadják, hogy vannak szentek. Lassabban, bölcselkedők! Jertek el velem a nyomor tanyáira, lassátok, hogy dolgozik élte kimerülésével az a szegény, sápadt asszony, hogyan varrogat, ő, a volt dúsgazdag földesur leánya egy pár filléért könnyelmű éjjeli lepkéknek, meg részeges parasztoznak s a varrógép egyhangu ketyegése

nemzeti ideálokért való szent rajongást, legyünk reális politikusok s csak azt nézzük, mi válik hasznunkra. Alkudjunk meg a viszonyokkal, elégedjünk meg azzal, ami magától hull az ölünkbe, de ne küzdjünk olyanért, amit megadni nem akarnak, mert ez rázkódtatásoknak tenné ki a nemzetet. Minek küzdjünk, minek törjük magunkat azért, amit lelkünk mélyéből óhajtunk, de amit, hogy megkaphatunk-e, minden küzdelem és fáradság mellett is bizonytalan, mikor a békés nyugalom olyan édes s a mink van, az legalább bizonyos.

Nos hát csodálhatni-e, hogy a mikor harminc esztendőn keresztül mindig csak ezt az altató nótát dudolták a társadalom fülébe, ez végre mélységes álomba szenderült? Kihalt belőle minden idealizmus, a melyet mindig csak kigunyolni hallott, mint felhőkben nyargalozó rajongást. Leszállt hát a józan társadalom az ideális felhőkből a reális, de piszkos földre s ott iparkodik kiturni mindenki a maga hasznát, a maga anyagi boldogulásának kézzelfogható föltételeit.

És ehhez a társadalomhoz intézi most a kereskedelmi miniszter kenetes szózatát, hogy egy ideális cél érdekében, hazafiságból hozzon áldozatot éppen azon a téren, ahol még a legideálisabb nemzeteknél is a reális szempontok szoktak irányadók lenni: napi életszükségleteinek beszerzése terén.

Mert igenis, áldozat hozatalt követel a miniszter, mikor arra szólítja föl a társadalmat, hogy szükségleteit hazai cikkekkel fődözze. Nagyon találó szatirát vélt mondani a miniszter, mikor azt mondta, hogy az a sok ujságpapír, melyen olyan sokszor kinyomatják: Éljen a hazai ipar, a külföldről szereztetik be; azt a borospoharat, melylyel annyi tósztot mondanak a hazai iparra, azt is külföldről veszik, pedig igen jó hazai gyáraink vannak. De elvette ennek a szatirának az élet Vison-

között arra gondol, hogyha fáj is a munka neki, dolgozni kell.

Azt kívánja az anyai szeretete. Meg az a kis fiu, kinek apja költ, de ő mégis él vele, ne mondhassa, az irigy kárörvendő világ, hogy bizonyosan rászolgált s ne hányhassák majd szemére fiának: olyan vagy, mint apád. Vagy nem volt-e neki öröme, ha látta, mily gyönyörűséggel fogadja fiacskája azt a képeskönyvet, melyet nehéz fillérek árán vett neki s milyen édes gügyögéssel mondja:

— Ugy-e kis mama, máskor is veszel nekem valamit. Látod mamuskám, én nagyon szeretlek téged, nem úgy, mint az a rossz papus, ki mindig olyan dühös, mint valami ijesztő Mikulás, de ugy-e apácska csak tréfál, rád akar ijeszteni.

— Igen . . . . igen kicsikém, csak tréfál.

Egy nap ijedten vette észre, hogy nem tud felkelni s munkához látni. Felemelkedett, visszahanyatlott, próbálta újra, hasztalan . . .

Mi lesz belőle? Mi lesz kedves gyermekéből? Hiszen azért ölte magát, azért nélkülözött.

S jött haza az apuska. Részegen, mint szokott. A mint még késő reggel is ágyban látta azt a sápadt, megtört alakot, rámondult az ő érdes, durva hangjával:

— Restek vagyunk, szentem, mit, restek, de nem bánom, ha éhen pusztulsz el, reám ne számíts.

Kért, könyörgött. Végre odavetett a jó férj egy pár hatost.

tai Soma, mikor figyelmeztette a minisztert, hogy ha az ujságpapírost olyan áron lehetne kapni itthon, mint a hogy a külföldön, csakis itthon vennének papírost.

Tessék arról gondoskodni, hogy az az osztrák papíros, az a cseh üveg ne kerüljön a mi piacunkra olcsóbb áron, mint a mennyibe a mi gyárosunknak a papíros, meg az üveg előállítására magának kerül: akkor majd lesz a mi gyárosunknak is fogyasztó közönsége legalább idehaza, akkor majd a nagyobb és biztos forgalom révén fejlesztheti gyárát s olcsóbbá is teheti készítményeit.

Ezt azonban csak okszerű, tisztán a mi érdekeink szolgálatában álló, tehát önálló vámpolitikával lehet megcsinálni. De míg a gazdasági közösségben a mi ipari érdekeinknek folyton háttérbe kell szorulniok a fejlett osztrák ipar érdekei elől, addig nem változtathatunk azon a természeti törvényen, amely érvényesül abban, hogy a dús lombozatu, erős fa árnyékában elcsenevészsedik a gyöngye csemete, mert az elvonja ettől a napsugarat s a tápláló nedveket egyaránt.

Ha tehát igaz az, amit Hegedüs miniszter is hangoztatott, hogy hazánkban az egyoldalú gazdasági helyzetből ki kell emelkednie és nem szabad folyton azt hangoztatni, hogy csak mezőgazdasági állam vagyunk: akkor ültessük iparunk gyöngye csemetéjét szabad területre, mert az osztrák fa árnyékában hasztalan öntözgetjük, hasztalan ápolgatjuk, erőre kapni nem fog soha.

## H i r e k.

Pécs, 1899. november 30.

### A cselédek.

— Borzasztó állapot! nem győzöm magamat szószos csészével. Tegnap végezte ki

— Ebből élj s ne bolondozzál, már fogyatékán vagyok a pénznek, mit tegnapelőtt adtál. Eh, ne busulj! — pálinkaivástól eldurvult arcát ijesztő mosoly járta át — a Pali komám megtanított egy pár hamis kártyafogásra, avval ugyan szerzek valamit.

Hamis játékos! Az lett belőle, az ő férjéből. Az ideál, kit lelkében nemesnek, magasztos érzelműnek alkotott, elveszté arany szárnyait s ott állt előtte egy részeg, hamis játékos, állat az emberben.

— Ember! . . . . irgalmazz . . . . ne hozz szegyet gyermekünkre, már abból élsz, te . . .

Hirtelen kifutott az ember s az aszszonynak ez volt a végső csapás. Eddig legalább becsületesnek tartotta, most már a bűn utjára tér.

Ránézett arra a kis angyalra, ki egyetlen öröme, reménye volt s elszorult szive fájdalmában.

Keserves sirásban tört ki. A hangra bejött öreg szomszédnöje.

— Jaj, hívja a férjem, nagyon rosszul vagyok.

A férj éppen ott kártyázott, ugyancsak ki volt pirosodva.

— Uram, jöjjön mindjárt, meghal a felesége.

Vámfalvy kelletlenül lecsapja a kártyát s nagy dühösen morogja:

— Átkozott, éppen most, mikor legnagyobb disznóban vagyok . . .

S szitkozódva haza felé indult.

V. Ö.

az ötvenediket a szakácsné. Lehetetlen kiállani a cseléd tartást fovább. — Panaszodik a napokban egy városatyja, aki már évek óta éppen a cselédügy rendezésével foglalkozik.

Minél tovább tanulmányozom az ügyet, annál inkább meg kell győződnöm arról — magyarázgatta nekem — hogy nincs tökéletes cseléd az egész világon. Hiábavaló minden javítást célzó intézkedés, jutalomtűzés, vagy szigorúság. A cseléd marad mindenkor cseléd: rossz, hűtlen, engedetlen. Bátran ki lehetne számukra tűzni jutalmakat. Száz aranyat annak, amelyik nem tör-zúz, amikor mosogat. Kétszer annyit annak, amelyik el nem torkoskodik a gazdája elől a legjobb falatokat. Hatszor annyit annak, amelyik meg nem szólja a háta mögött. Ezer annyit annak, amelyik nem a maga, hanem a gazdája javára takarékos és a világ összes kincseit annak, aki tisztán és rendben tart mindent anélkül, hogy parancsolnak.

Kezdtém szavaira a fejemet csóválni, mire olyan mérges szemeket vetett rám, mintha ő is az én fejemet szeretné csóválni, azután meggondolván magát, mielőtt elváltunk, ezeket veté oda bucsuzóul:

— Diktum-faktum öcsém! utálok őket annyira, hogy bár öreg létemre rá vagyok szorulva a kiszolgálásra, még sem tartok emberi alakban cselédet.

E kifejezésén sokat törtem a fejemet. Majd hogy utána nem futottam a magyarázattért. Végre is abban nyugodtam meg, hogy az én jó urambátyám bizonyára a cselédek emberi alakját értette, miután a saját emberi alakját aligha volna jó dolga, ha változtatná.

Szeretném tudni azt is, hogy urambátyám mivel akarná helyettesíteni a szegény cselédekét?

Gépekkal?

Az ugyan nem volna rossz.

A hatalmas gépek amugy is már rég szolgálai az emberiségnek. Tagadhatatlanul nagyobb pontossággal, hűséggel, engedelmisséggel s odaadással működnek, mint bármely kipróbált cselédhad. Enni, inni szoktak ugyan, de soha sem mértéktelenül. A bort, pálinkát nem kedvelik. Az egyenruha nem hat reájuk csábítólag s nem fürkészik a család titkait, ahol szolgálnak. Az eddig föltalált gépek azonban se nem teljesekek, se nem tökéletesek az ember kiszolgálására. Olyanokat kellene kitalálni, amelyek sütnek, főznek, betárolnak: a piacokon bevásárolnak, pontosan felszámolnak a legutolsó krajcárrojt, továbbá amelyek söpörnek, kefélnek, ágyaznak, mosdatnak, fésülnek s éketlen lármát csapnak, ha a féltett feleséghez valóki közelit.

Ha ezeket kifundálja urambátyám, akkor azonnal rendezve lesz az egész cselédügy, nemcsak hazánkban, de széles e világon. Egyébként, most jut csak eszembe, urambátyám a gépekkal sem volna megelégedve, mert hiszen azokhoz is emberi alakzattal bíró gépészeket kellene fogadni, akik megint csak cselédszámba vétetnének s így kénytelenítették megszegni fogadalmát.

Hogy azt beválthassa, arra csakis egyetlen mód létezik. Ha a cselédséget helyettesíti — állatokkal.

E célra Flammarion Kamill pár évvel ezelőtt a majmokat ajánlja. Különösen a csimpánzfajt emelte ki a többiek közül, mint rendkívül tanulékonyt. Csakis honosítani kellene. Hadd szokná meg a hidegebb éghajlatot. Van azután a majmoknak százféle kisebb-nagyobb faja. Van gyöngébb, erősebb testalkatu. A gorilla és orangután erősebb az embernél is, fürgébb, elevenebb. Valamennyi négy kézzel rendelkezik. Kétszerte többet dolgozhat a kétkezű embernél. Csak nyereség volna a négykezű napszámos. Tótjaink vándorolhatnának bátran Amerikába.

Legujabban akadt egy német tudós is, a ki nemcsak majmokat, de más egyéb állatokat is ajánl az emberek kiszolgálására.

A ló, ökör, szamár, kutya, teve, elefánt amugy is már régi szolgálta.

Ezekhez sorakozhatnék valamennyi egyéb állat. Manapság már amugy sem hozza magával az illendőség, hogy ember emberrel szolgálta ki magát. A ki embernek születik, az legyen ur. Ne szolgáljon senkit. Az állatok szolgálják az embert. Azok arra teremték,

Mindössze be kell tanítani egy kis valamennyit. Ellesni a nyelvüket s azon beszélni hozzájuk, hogy minket megértsenek.

Nem is volna rossz, ha a művelt nyelven kívül beszélhetnénk még például: kutyául, csimpánszul, elefantul.

Különböleg állatoknak hajlamaik szerint, más-más foglalkozást lehetne adni.

A macska mosogatna, a kutya kézbesítene, a kenguru dajkálna, a kecske és tehén szoplatna, a bakkecske varrna, a sas koppasztana, mókus diót, mogyorót, cukrot törne és így tovább a négykezű majomig, mely bizonyára szobaleányi teendőket végezne. Megcsinálná a nagyságos asszony frizuráját s mikor az kíséltálna, odaülne diszül a — kalapjára.

Hogy ez állapotot nemcsak a mai kor cselédei, de a kaszárnyák lakói is megkeserülnék, az kétséget sem szenved. A majomszakácsné aligha az uniformis számára rakosgatná félre a legjobb falatokat.

De hát a nagyságos urfiak hogyan nézének majd a majomszobaleányra?

Az lenne ám még csak a cifra élet! Egyébként a majomnak veleszületett jó szokása az, hogy az embert utánozza.

Ki tudja? Hátha a kacérkodásban is utánozza a kétlábú mestert?

Mikor aztán a majom is egészen odacivilizálódna az emberhez, még gyakrabban megesnék az a fatális helyzet, mikor a kereszttűzbe fogott hölgy nem bírja felismerni udvarlóit közül a valódi — majmot.

M. L.

#### Napirend 1899. december 1-én.

Naptár: péntek, dec. 1. — Róm. kath.: Elig. — Prot: Elig. — Görög-kel.: (nov. 19.) Barlám. — Zsidó: Kislev 29. — Nap két 7 óra 30 perckor; nyugszik 4 óra 9 perckor. — Hold két 6 óra 8 perckor reggel; nyugszik 3 óra 14 perckor délután.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változás nem várható.

Gazdasági választmány ülése d. u. 3 órakor a városházán.

Színház: »Brigitta hozománya,« operett. Itt először.

— **(A polgármester Budapesten.)** Majorossy Imre polgármester a tegnapi tizenegyórás vonattal Budapestre utazott, honnan holnap fog visszatérni.

— **(A város gazdasági választmánya)** holnap (pénteken) 3 órakor a gazdasági tanácssteremben ülést tart. Az ülés tárgyai lesznek: 1. A papir és bolti cikkek szállítása iránt megtartott árverés eredményének bejelentése. 2. A vízvezeték gondozása iránt megtartott árverési eredmény bejelentés. 3. Erdőmester jelentése a fatuvarozás tárgyában. 4. A temetkezési vállalatoknak kiszolgáltatandó előfogatok szabályozása tárgyában előadói előterjesztés.

— **(Advent.)** Megkezdődnek december elején a hajnali misék. Három héten keresztül, amikor még sötét van, kora hajnalban kivilágítják fényesen a templomokat és misét mondanak a papok. Ezzel jelképezik azt a kort, amikor még nagy üldözéseknek voltak kitéve a keresztények és dugva, elrejtőzködve, éjszaka kellett bemutatni a szent misét és lopva, titokban, a sötétség leple alatt surrantak be a templomokba a hívők. December hó 3-án kezdődik Advent és tart karácsony napjáig.

— **(A mohácsi kath. legényegylet)** vasárnap tartott mulatsága úgy erkölcsileg, mint anyagilag jóval a közepesen fölül sikerült. A szindarabot: »Szökik a polgármester,« elég jól adták elő s tekintve a rövid időt, amely annak betanulására rendelkezésre állott, mondhatni, hogy jó előadást nyújtottak az összes szereplők a jelenvolt közönségnek. Kiemelendők a szereplők közül: *Vöő Mariska, Zdilár György, Heidl Antal*, kit igen sikerült helyi érdekű kupléi miatt négy-szer is kitapsolt a közönség, valamint *Zdilár Györgyöt* is nyílt színen megtapsolták. — Szóval az egész előadás olyan volt, amely a műkedvelőkkel szemben támasztható igényekhez képest csak elvárható. A mulatságnak tiszta jövedelme mintegy 50 forint, a mely összeg az egyleti pénztár gyarapítására fordítatik.

— **(Halálozás.)** *Hochrein Józsefné*, szül. *Schwartzter Emilia*, tegnap délután 4 órakor 75 éves korában meghalt. Temetése pénteken, december hó 1-én, d. u. 4 órakor lesz a Majláth-tér 6. számú gyászházából a budai külvárosi temetőbe. A gyászmisét december hó 2-án d. e. 9 órakor tartják lelkiüdvéért a belvárosi plebánia-templomban. Az elhunytat férjén és gyermekein kívül kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **(Korpótlék a somogy megyei tisztviselőknél.)** Somogyvármegye törvényhatósága — mint már tegnap megírtuk — a tiszt-, segéd- és kezelőszemélyzete helyzetének javítás céljából 10 illetve 5%-os korpótléket rendszeresít. Az erre vonatkozó szabályrendelet tervezete a következőket mondja: »A törvényhatósági tisztviselők és hivatalnokok nyugdíjalapjául szolgáló fizetése a megválasztásuk, illetve kinevezetésüktől számítandó 10 évi folytonos szolgálat után a fizetés tiz, minden 5 évi szolgálat után pedig annak öt százalékaival emelkedik, ha azon idő alatt akár választás, akár kinevezés útján magasabb állást nem nyernek, amidőn is a korpótlékre való igényjogosultsági idő újból kezdődik, mégis amennyiben az új állással járó fizetés és korpótlék együttes összege volt, az így mutatkozó különbözet is javukra fenmarad és rendszeresen fizetendő. A korpótlék tekintetében számítható szolgálati időnek mindenkor megszakítás nélkülnek kell lennie, a millenáris 1896. évről törvényhatóságilag megállapított háromszoros számításával azokra nézve, kik ebben az évben tényleg alkalmazásban voltak. A korpótlék a fizetés 25 százalékanál magasabbra nem emelkedhetik.«

— **(A Sásdi Társaskör)** Sásdon december hó 8-án (pénteken) saját helyiségeiben könyvtárának alapja javára dr. *Rónaky Kálmán* megyei árvászéki ülnök és *Arady Géza* bankhivatalnok szives közreműködésével felolvasással egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. dr. *Rónaky Kálmán* skandináviai uti elményeinek egy részletét olvassa fel, *Arady Géza* pedig a bejárt tájak képeit fogja vetítve bemutatni. Kezdeté esti 8 órakor.

— **(Egy kis csillagászat.)** A holnapi nappal az év utolsó hónapjához érkezünk. Decemberben a nap hossza még 20 perccel fog, egész 23-ig s ekkor a nap hossza 8 óra 19 perccel tesz ki. Ezután a nap hossza nő-

vekedni fog ugyan, de csak 5 perccel s a hó végén 8 óra 24 perccel fog kitenni. December 22-én a Nap a Bak jegyébe lép éjjel 2 óra 30 perckor s ekkor van a tél kezdete. Ujhold 3-án 2 óra 4 perckor éjjel lesz; első negyed 9-én éjjel 10 óra 19 perckor; holdtölte 17-én 2 óra 47 perckor éjjel, a mikor is nálunk is látható részleges holdfogyatkozás lesz; hold utolsó negyede pedig 25-én, tehát nagykarácsony napján, éjjel 5 óra 13 perckor lesz.

— **(Árlejtés a városházán.)** A városháza gazdasági tanácsstermében *Herbert János* gazdasági tanácsos ma délelőtt 9 órakor tartotta meg a város irodai és bolti cikkeinek három évre leendő szállítása tárgyában az árlejtést. Az árlejtésen az irodai cikkek szállítására két ajánlat, a bolti cikkek szállítására pedig egy ajánlat érkezett be s eredménye lett, hogy az irodai cikkek szállítását *Taisz József*, lapunk kiadója, a bolti cikkek szállítását pedig *Simon János* kereskedő nyerte el.

— **(A vasárnapi népgyűlés)** folytatását, mint hétfőn este megjelent számunkban jeleztük is, tegnap (szerda) este 8 órára kérte a helybeli szocialista párt vezetősége. Erre engedélyt azonban a főkapitány nem adott s így a népgyűlés folytatása elmaradt. Esetleges zavargásokra tekintettel az este a gyárutca 7. szám alatti helyiség körül rendőrök cirkáltak, de ott minden csendes volt. Újabb népgyűlést, mint halljuk, vasárnapra egy hétre, december 10-dikére kérnek a szocialisták s azon fogja majd *Végh József* a múlt vasárnap kezdett beszédét befejezni s a másik bejelentett szónok, *Horváth Antal*, beszédét elmondani.

— **(Elfogott körözött egyén.)** *Goldarbeiter Ignác* ügynököt a temesvári törvényszék többrendbeli csalásért és sikkasztásért köröztette. A körözött ügynökre jó ideje nem tudtak rátalálni, tegnap este azonban nálunk letartóztatták. *Goldarbeiter* egy ismerős családjához jött Pécsre látogatába s erről tudomást szerzett a rendőrség is és *Selényi Antal* ügyeletes rendőrbiztos az este letartóztatta. Az elfogott körözött egyént átadták a királyi ügyészségnek, honnan majd a temesvári ügyészséghez utaztatják.

— **(Álkuicsos tolvaj.)** *Böröcz József*, málomi lakosnak a pincéjébe a napokban valaki behatolt s onnan bort és élelmiszert vitt el. A tolvaj álkuicsos nyitotta fel a pinceajtót s úgy ment be a pincébe. A lopást teljes biztonságban követte el, mert a tulajdonos csak másnap értesült róla. Az álkuicsos tolvajt most keresik.

— **(Hurcolkodik a tanfelügyelőség.)** Nagy munkában vannak most a tanfelügyelőségénél. A nagy gonddal-renddel összerakott aktákat megbolygatják, kocsikra rakják, aztán elviszik régi helyükről egy új helyre, ahol azonban néhány nap mulva csak beborítja újra őket az a bizonyos szürke por, a mely nélkül aktákat el sem lehet képzelni. A tanfelügyelőség hivatalos helyisége — mint azt már megírtuk — a *Nádasy-féle ház földszintjén, a kaputól jobbra* lesz, ahol már holnap megkezdik, illetve folytatják a hivataloskodást.

— **(A mostoha miatt.)** Dunaföldvárott általános részvételt keltett egy fiatal leány öngyilkossága, ki előkelő uri családból származott s ki most váratlanul tragikus ha-

lállal mult ki. A fiatal, tizenhétéves leány, ki W. J. előkelő hivatalnok leánya, idegbajos volt s így orvosi rendelvény mellett könnyen juthatott morfiomhoz. Különösen bántotta az, hogy apja másodsor megnősült s a lakodalom utáni napon, tegnapelőtt, morfiommal megmérgezte magát. Holtan találták meg ágyában s ma óriási részvét mellett temették el.

— (**Váljunk el!**) Delgouy ur és neje, természetesen Párisban, kölcsönösen ráuntak egymásra és a hivatalos lap apróhirdetése közé a következő sorokat iktatták: »Delgouy ur és neje kerülni akarván a hosszadalmas eljárás kellemetlenségeit, elváltaknak jelentik ki magukat és azonnal baráti uton elválnak ágytól és asztaltól. A válás oka Delgouyné asszony folytonos részegsége, a mely hibáját az asszony teljesen beismeri.« Delgouy ur ezenkívül 300 frank havi tartásdíj fizetésére kötelezte magát. Az asszony azonban ezzel nem érte be. Megtudta, hogy férje udvarol a házmestere leányának és ezért egy éjjel a rendőrbiztos kíséretében rátört a férje lakására, de Delgouy urat magában találta. Behatóbb vizsgálat egy csomó női és férfiruhát és fényképet derített lámpafényre. Ezek alapján az asszony bepörölte a férjét, de a 10. kamara fölmentette őt, még pedig bizonyítékok hiányában.

— (**A káptalani uradalom új kompja.**) A pécsi káptalani uradalomnak Vejtői és Moszlavina között közlekedő kompja még a nyár folyamán mogrongálódott, s a káptalani uradalom a régi komp helyett egy új »repülő-hidat« hozatott Stájerországból. Ezt az új kompot tegnap helyezték Vejtőnél a Drávára, s vizsgálták felül bizottságilag. A bizottság tagjai voltak: a vármegye részéről *Lehel Győző* vármegyei I. aljegyző, *Kardos József* államépítészeti mérnök, a járás képviselőjében *Krassnay Mihály* siklósi járási főszolgabíró, a pécsi káptalani uradalom részéről pedig *Buday Béla* mérnök. A bizottság megvizsgálta a kompot s azt hibátlanak találva, megállapította hordképességét és átadta a közforgalomnak. A komp, melyet rendszerint az ár szokott hajtani, most néhány napig a Dráva kis vizállása miatt nem közlekedhetik.

— (**A becsület után.**) Ott tengette életét a bűn tanyáján, hol nincsen erkölcsről szó, halvány árnyéka sincs a becsületnek. Kacagott a többiekkel, szeretkezett mindenkivel, de az ő lelkét, melyből még nem halt ki a jó érzés és erkölcs utolsó szikrája, nem méltelyezte meg teljesen a festett arcú hölgyek fizetett szerelmi világának nehéz, bűnterhes légköre. Nem tudta megérteni, hogy az emberi jog mely paragrafusa alapján köteles ő minden embert egyformán »szeretni«, melyik az a láthatatlan hatalom, mely jogot ad kivétel nélkül mindenkinek, hogy vele úgy bánják, mintha kizárólag az övé volna. Tépelődéseit nem tompította el a pezsgő, gondolatait nem bilincselte le a tivornya, s nem elégitette ki a percek muló gyönyöre. Szabadság után vágyódott, s míg a vele együtt erkölcsi romlásra praedestinált többi szerencsétlen devajul tivornyázott, ő félrevonulva szötte ábrándos terveit a javulásról, szabadságról. S aztán egy szép napon, midőn keblét majd szétfeszítette a vágy, csak úgy ahogy volt, hiányos öltözékben, egy szál kendővel vállain

eltűnt a bűn tanyájáról megszökött. Ki tudja merre? Talán oda, ahol becsületes munkáért jól megérdemelt kenyeret adnak, hol hisznek még a szerelem, a csók tisztaságában, vissza oda ahonnan ki tudja mi kergette a bűn förtelmes tanyájára. Sohasem késő a megbánás. A társadalom ha nem is bocsájt meg végképpen a maga bukottjainak, ha nem is veszi le róluk teljesen a gyalázat bélyegét, de megbékül velük s annak az égető bélyegnek idővel elmosódó nyomai örökké erényőrei annak, ki a homlokán viseli. S ki tudja, hogy ebből a szerencsétlen bűnös, megtért leányból nem e lesz még — tisztességes asszony!

— (**Vörheny Vörösmarton.**) Mint értesülünk: Vörösmarton néhány nap óta a vörheny járványosan fellépett. A megbetegedések száma — dacára a legkiterjedtebb óvintézkedéseknek — különösen a gyermekek körében oly nagy, hogy az ottani iskolák bezárását elrendelték.

— (**Elütötte a kocsit.**) *Keresztes Józsefné* Varga Annát, egy hatvan esztendős öreg asszonyt, a napokban Egerághon könnyen végzetessé válhatott baleset érte. Mint értesülünk, az öreg asszony éppen a templomból jött ki, midőn egy arra haladó kocsit elütötte. Szerencsére a kocsis idejekorán észrevette a bajt s megállította a különben is lassan haladó lovakat, úgy, hogy az öreg asszonynak néhány lényegtelenebb sérülésen kívül más baja nem történt. A balesetet, mint a megejtett vizsgálat kiderítette, az asszony vigyázatlansága okozta.

— (**Betörő csavargó.**) Drávapalkonyán *Lichtenberg Ignác* udvarában a napokban betörő járt. Az aprójóságólat törte fel s onnan egy csomó szárnyasállatot ellopott. A betörőt azonban másnap elfogták *Káncz János*, ótalui illetőségű hely és munkanélküli csavargó személyében, ki a betörést beismerte s most a börtönben várja büntetését.

— (**Meghívás kivégzésre.**) Arizonának Navajo megyéje dicsekedhetik vele, hogy olyan sberiffje van *Wratton* személyében, ki minden körülmények közt a helyzet magaslatán áll. A sberiff jogkörébe tartozik tudvalevőleg Amerikában a kivégzések elrendelése, sőt akárhány helyen ő végzi a hóhér szerepét is. Navajo megye is abba a helyzetbe jutott, hogy törvényes kivégzésnek legyen színhelye, a mi elég nagy haladást jelent a civilizáció terén, mert Arizona még nemrégiben a népitételek jegyében állott s a hóhért feleslegessé tették a lincselők. A kétes szerencsében, hogy a civilizáció terjesztéséről ily tanúságot tehessen, *Smiley György* részéről, ki *Sweeney* vasuti szakasz munkavezetőt, mivel elbocsájtotta a munkából, meggyilkolta. A kivégzésre *Wratton* sberiff a következő meghívót bocsátotta ki: »Tisztelettel meghívatik egy *Smiley György* nevű gyilkosnak *Holbrookban* történendő kivégzésére. Lelke 1899. december 8-án, pontban délután két órakor fog az örökkévalóságba áthibáltatni. A tudományos stanguláció művészetének legújabb javított módszerei fognak alkalmaztatni és minden lehető el fog követetni, hogy a környezet barátságos és a kivégzés teljes sikerű legyen.«

— (**A Dráva szabályozása.**) Mint értesülünk *Moszlavinánál* a Dráva már huzamosabb idő óta, meder elfajulás folytán oly

csekély vizállású, hogy arra sem gőzhajók, sem mélyjárati vontatók nem közlekedhetnek. Ennek folytán a Dráva vízszabályozási társulat két gőzkotrógépet küldött a folyamra, mely kotrógépek új medret készítenek a Drávanak *Moszlavinánál* folyó részén, míg az elfajult medret, a szigettel szemben valószínűleg eltönni fogják. Tekintve a gőzkotrógépek szakadatlan működését, valószínű, hogy a rendes hajóközlekedés csak néhány napig fog még szünetelni.

— (**Ékszer helyett fénymáz.**) *Özvegy Szinon Józsefné*, kaszárnya-utca 15<sup>1/2</sup> szám alatti lakosnő a nyáron egy őrmesterre mosott, a ki ezen a réven azután vele és családjával jó ismeretségbe került. Az őrmester szabadságoltatván, Győrbe ment lakni s onnan a napokban levelet irt *Szinonnénak*, melyben értesítette, hogy emlékül valami értékes arany ékszer fog neki küldeni. Ma meg is érkezett a küldemény, két forint utánvéttel, melyet az asszony kifizetett és lányával együtt kíváncsi örömmel bontotta fel otthon a kis csomagot. Képzeltető azonban meglepetésük, mikor a csomagban ékszer helyett egy doboz — fénymáz találtak. A mellé csatolt levél így végződött:

— A subickot oda ne adja ám az Evi-nek cipőt tisztítani, mert az drága subick. Kézcsókkal: Pistája.

A felültetett asszony nyomában a rendőrségre szaladt és ott előadván a dolgot, csalásért feljelentette az ő kézcsókoló Pistáját. A rendőrség egyelőre intézkedett, hogy a két forintot ne küldjék el a furlangos csalónak s az ügyet áttette a bírósághoz.

— (**Tűzek.**) *Mohácson* öv. *Klombauer Istvánné* házában levő asztalos-műhely felett a tető kigyuladt. A tüzet azonban, mely a helytelen kályhacsővezetés folytán keletkezett, csakhamar eloltották, úgy, hogy csak másfél-száz forint kárt okozott. A mohácsi-szigeten levő *Bok-szálláson* *Fekete Mátyás* háza égett le a napokban. A tűz a káros feleségének vigyázatlansága folytán keletkezett, mert az a ház mögötti magas sövénykerítés tövében tüzet rakott, mitől a sövény s ettől a ház teteje meggyuladt. A monostori szőlőhegyen egyszerre két présház lett a tűz martaléka minap. *Einfinger György* présháza gyuladt ki elsőbb, eddig ismeretlen okból s erről *Schmelz Teréz* présházára is átcsapott a tűz s mindkettőt elpusztította. Nagyszékely községben *Schilling Fülöp* présháza, *Hidegkut* határában *Schwimmund Fülöpnek* két szalmakazla égett le. E két utóbbi tüzet felügyelet nélkül hagyott kisgyerekeknek gyufával való játéka okozta.

— (**Bírói vizsga.**) *Klausz Endre*, pécsi kir. törvényszéki joggyakornok és *Hunyadi Ignác*, pécsi kir. törvényszéki aljegyző, a bírói vizsgát a budapesti bíróvizsgálati bizottság előtt sikerrel kiállották.

— (**Buzatolvaj.**) *Samu Sándor*, mohács-szigeti lakos udvarából eltűnt a napokban egy zsák buza. A nyomozás során azonban csakhamar kiderült, hogy a lopást *Sztanyó János*, napszámos követte el, kinél a lopott buza elrejtve meg is találtatott. A tolvajt feljelentették a bíróságnak.

— (**Megszökött béreslegény.**) *Kurz Hugó* árpádi lakos panaszt emelt a községi elöljáróságnál, hogy bérese, *Klein Já-*

nos tőle a napokban megszökött. A béreslegény szökésével egyidejűleg eltűnt a gazdának egy tizenöt forintos takarékpénztári könyve. Hogy ez a kár kapcsolatban van-e a legény szökésével, azt a megindított vizsgálat fogja kideríteni.

— (Segély a tűzkárosultaknak.)

Barsvármegye területén Nagy-Lóth és Kis-Lóth községek ez év október 2-án leégtek, vagy 280 lakház, az iskola és melléképületek a tűz martalékává lettek, úgy, hogy a kár vagy százezer forintot tesz ki. Sopronvármegyében Udvarnok, Szabad-Báránd és Borisfalva községek lettek a tűz prédájává. Végül Komárommegyében Guta és Irsa községek égtek le a nyár folyamán. A jelzett vármegyék alispáni hivatala most országos gyűjtést rendez a leégett felsegélyezésére s ez iránt Pécs városát is megkereste. Az esetleges adományok a polgármesteri hivatalhoz küldendők.

— (Métolvajok.) A szegárd-bátaszéki vasutvonal 8 számú őrházában ismeretlen tolvajok jártak és ellopták Zörényi József öt három kas méhét mézzel együtt. A csendőrség a nyomozást megindította ugyan, de az eredményre nem vezetett.

— (Késő szerelem.) A Rovigo melletti Pontebbia nevű faluban egy Alessandro Casazza nevű nagyon gazdag földbirtokosnak már régóta viszonya volt egy gyönyörű szép parasztlánnyal. A szerelmes ember ötvenöt esztendő volt, a lány pedig tizenhét. Azért csak volt, mert meghaltak mind a ketten — ugyanazon az egy napon. A leánynak ugyanis

kérője akadt, aki azt mondta, hogy elfelejti a multat s elveszi a leányt, ha szakít a szeretőjével. A leány hajlandó is lett volna erre, de a szerelmes ember hallani se akart arról, hogy egyedül maradjon. A kastélyba csalta a leányt s aztán bezárta egy szobába. A leány fölugrott az ablak párkányára és segítségért kiabált. Kiáltását éppen az apja hallotta meg. Fölrohant és beverve az ajtókat, kiszabadította fogságából a leányt. Kézen fogva mentek lefelé a lépcsőn, mikor hátul egyszerre lövés dördült el s a leány halálosan találva rogyott össze. A szeretője lőtt utána a lépcső tetejéről. A leány apja erre iszonyu dühvel felrohant, hogy boszut álljon gyermeke gyilkosán. A birtokos azonban akkorára már bezárkózott. Mire a felbőszült ember betörte az ajtót, már halott volt ő is. Revolverrel a szájába lőtt.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Pécs szab. kir. város

### meteorológiai állomása jegyzetei

1899. november 30. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 72.2 (súlyekedő).  
Hőmérsék = 3.2 °C  
    > maximuma: 12.3 °C  
    > minimuma: 2.0 °C  
Párányomás: 5.8 mm.  
Relatív nedvesség: 98%  
Felhőzet: 9° Cum-Str.  
Szélirány s erő: —  
Csapadék 24 órai: —  
Változás nem várható.

Dr. Csirer.

## Művészet, irodalom.

⊙ Gésák- A tavalyi színiévadnak egyik legnagyobb sikert aratott újdonsága volt Sidneynnek az operette terén új irányt törő ez a bájos munkája s elmondhatjuk, hogy ennek a sikernek a titka nemcsak a zenei szépségek, a mese idegenszerű naivitása, a táncok exotikus újdonságának hatásában állott, hanem a közreműködő erők rátermettsége s az a szinte lelkesedésszerű buzgalom is idézte azt elő, a melyet minden egyes szereplő feladatának megoldásában kifejtett. Nem csekély feladat várakozott tehát idei új társulatunkra, mikor a Gésák bemutatásával az összehasonlító kritikát mintegy kihívta. A közönség szép számmal is sietett ezt a nemes feladatot teljesíteni, de az előadás folyamán szinte elfeledett kritizálni, csak mulatott és élvezett amugy Isten igazában s ha az összehasonlításra jutott is ideje, ez semmiesetre sem szolgált Tiszay társulatának rovására. Már az első képben kellemes meglepetést okoztak a pompás, stilszerű diszletek, a diszes theaház s a háttér fantasztikus pagodái, a mely kerettel jóleső harmóniába olvadtak egybe a szereplők csillogó tarka jelmezei. De nemcsak a szemnek volt miben gyönyörködni, mert művészgárdánk ugyancsak kitett magáért, hogy valódi műélvezetet is nyújtson a közönségnek. Tibor Lóri Mimoza szerepében ismét szaporította eddigi sikereinek számát, gyönyörű hangjával és művészi játékaival ragadván magával a közönséget. Remek alakítást nyújtott Tiszayné is Molly szerepében, melyet oly kedvességgel s emellett oly diszkrét eleganciával adott, hogy nyílt színen is bőven aratta a lelkesült tapsokat. Léva Sárka is kedvesen játszotta meg Juliette szerepét s mintha tegnap még ő is tudott volna énekelni. A férfi szereplők közül Mezey Andor (Reginald) tűnt ki bravuros énekével

Bill is megváltozott, de egész másféleképp, mint Gertrud. Alakja keskenyebb lett, nyaka vékonyabb, az egykoron csaknem vízszintes, gárdista-vállak most már erősen oldalt hajlottak, vonásai megerősödtek, hajába őszes árnyalat vegyült; arcán azoknak az embereknek sárga színe volt, a kik hosszú ideig küzdenek a rossz klimával.

Egész megjelenése a nehéz, legfárasztóbb, kitarító munkaembereket mutatta. Csak a szempillantása, a tekintete maradt meg becsületesnek és barátságosnak, végtelen nyíltszívűnek.

Most előtte állt. Kezét nyújtotta feléje; az nem viszonozta. Bill bánatosan kérdezte:

— Nem akarja a kezét nyújtani, Gertrud?

Gertrud egy pillanatig vonakodott, azután kezét amazéba illeszté. De a mikor Bill minden bizalmas gyöngédség nélkül, csak a különös tisztelet jeléül ajkával akarta érinteni, Gertrud hirtelen, indulatosan visszakapta.

Billnek arcába szökött a vér.

— Gertrud! — szólt — ne haragudjék annyira rám! Tudom, hogy tegnap meggondolatlanul cselekedtem, hanem most azért jöttem, hogy tőled . . . Öntől bocsánatot kérjek azért a szelességért.

— Nem szükséges, egyáltalán nem szükséges — vágott közbe Gertrud izgatottan — és nagyon kérem önt, ne térjen vissza arra a dologra. Nem hányok önnek semmit se szemére, egyáltalán semmit, de kérem, ne beszéljen előttem arról!

— Gertrud! — válaszolt Bill — ne fusson előlem így el. Mégis jobb volna, ha ezt a szomorú ügyet most alaposan megvizsgálják és megbeszélnek. Mindenekelőtt

bontottad — és tegnapi viselkedését is ennek tudod be. Én vagyok az oka. Én vagyok a bűnös.

Lydiának szenvedélyes, igazi női, kétségbeeső önvádolása Billre — legalább ugylátszott — megnyugtatóan hatott.

— Ne izgasd föl és ne kinzd magad annyira — szólt — a felől, hogy udvariatlan találnék lenni, megnyugtathatlak. Túlbecsülöd azt a hatást, a melyet reám akartál gyakorolni. Nem a te befolyásod volt a végzetes. Legnagyobb bizonyosság rá, hogy azt a bizonyos levelet csak négy hónapra a beszélgetésünk után küldöttem Gertrudhoz.

— Hát akkor . . . kérdezte Lydia feszülten, lélekzetét visszafojtva.

— Ha az igazat, a tiszta igazságot akarom megvallani, a mely engem gyávává tett — felelte rekedt hangon Bill — azért volt, mert levelei egyre hidegebbek, ritkábbak és kényszeredettebbek voltak — és én azokból azt olvastam ki, hogy ő engem már nem szeret . . . Már nem szeret már kezdtem kétségbe vonni, hogy egyáltalán szeretett valaha. A mit én szerelemnek hittem, talán csak egy gyermeknek a vonzódása, a melyet a szerencsétlenségtől meglepetten, régi barátja iránt érzett.

Nagyon halvány lett, a mikor ezeket elmondta. Fejét lecsüggeszté s mialatt beszélt, egyre alábbhanyatlott.

A meleg szívé, meghatótt Lydia nem tudta elviselni, hogy így szenvedni lássa.

— Képtelenség, tiszta örület, a mit mondasz, kiáltott, ő szeret téged és most is szeret. Ha az embernek szeme van, látni kell, hogy nem voltál neki közönyös.

és *Nádasy* (Vuncsi) jóízű, de nem túlzott mókáival s különösen pompás kupléival ért el zajos sikert, főleg mikor a pécsi szép aszszonyokról, meg a pécsi vízről és a főkapitányról zengett csattanós rigmusokat. *Sarlai Imári* márki szerepében már sokkal gyöngébb volt, sem hogy tavalyi elődjét feledtethette volna. Nagyon jó volt a gésa-kvartett s általában a karok pompásan működtek közre annak az általában kedvező hatásnak az előidézésében, a mely a Gésáknak az idén is még több sikert ígér biztosítani.

○ **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután nálunk Kövesi Albertnek a »Vigécek« című vigjátéka kerül színre, este pedig Sidneynek nálunk is szép sikert elért operettje, a »Görög rabszolgá«.

○ **Charlie nénye.** Brandon Thoma kitűnő bohózata: »Charlie nénye«, a jövő kedden kerül nálunk színre, mely Pécssett néhány év előtt igen szép sikert aratott. A darab oly szereposztásban kerül előadásra, hogy a siker most sem maradhat el. Az előadásra a szereplők már javában készülnek.

○ **A magyar napi sajtó** leghatalmasabb organuma az immár 33 esztendeje fennálló »Egyetértés«, amely nemcsak nagy alakjával, hanem páratlanul bő tartalmával is bátran hasonlítható a külföld lapjaihoz. Az »Egyetértés« szerkesztősége nem kimél sem költséget, sem fáradságot arra, hogy olvasóközönségét úgy a hazai, mint a külföldi eseményekről ki-merítő, részletes tudósításokkal lássa el. De különösen ki kell emelnünk az »Egyetértés« politikai és szépirodalmi rovatát. Politikai rovatának egyik fő ereje az, hogy olyan bő és

részletes országgyűlési tudósításokat ad, minőt egyetlen magyar lap sem adhat. Az »Egyetértés« is csak nagy terjedelménél fogva teheti ezt. Aki érdekes és jó olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, az fizessen elő az »Egyetértés«-re. Az előfizetési pénzek az »Egyetértés« kiadóhivatalába küldendők (Budapesten, IV., Papnövelde-utca 8.), mely szívesen küld ingyenes mutatványszámot.

○ **Somogyiék Ujvidéken.** *Somogyi Károly* szintársulatát Ujvidéken nemcsak a magyarok, de a környékbeli horvát és szerb intelligencia is pártfogásával tünteti ki. *Somogyiék* ujabban az Aranylakodalmat, a Görög rabszolgát, a Gésákat, a Szulamithot és Himfy dalait adták elő nagy siker mellett.

Folyó sz. 64. Idénybérlet 64. sz. Páros bérlet.

## Nemzeti Színház.

Péntek, 1899. december 1-én.

### Brigitta hozománya.

Operette 3 felvonásban. Irta Victor Roger. Rendező Tiszay.

#### S Z E M E L Y E K :

Brilant	Mezei	Mulot	Nádasy
Chamoisel	Németh	Hortanse	Szekula
Brigitta	Tibor	Nicole	Lévay
Bretiqu	Kozma		

Szombat, dec. hó 2-án

### Arany kakas.

## Törvénykezés.

§ **A primadonna költségvetése.** *Kre- csányi Ignác*, a szegedi színház direktora pörben áll *Örley Flórával*, a mi volt, kedvelt primadonnákkal holmi szerződészegés miatt. A szerződést ez esetben nem a diva szegte meg, hanem a változó izlésű direktor követett el ellene olyan cselekedetet, a mely a java művészerejében lévő énekesnőt szinte a megélhetéstől akarta megfosztani. Az első föllépés után ugyanis Pozsonyban ez előtt két évvel kijelentette az új primadonnáról, hogy nem tarthatja meg társulatánál, mert már nem tudja betölteni az első énekesnő finom, pikáns és fiatalos szerepkörét. A megtámadott primadonna nagy kártérítést követel ezért s a budapesti törvényszék április hónapban már szakértői próba alá vette a művésznő tehetőségét, hogy a kártérítés összegére nézve ítéletet mondhasson. *Örley* 17.850 frtot követelt az elveszett gázsi és a meghurcolt művészi reputáció fejében s a Nemzeti Zenedé-ben lefolyt próba után a szakértők ugyancsak igazolták követelése jogosságát. *Laufer Gyula* törvényszéki bírónak azonban, a kit a polgári törvényszék hármass tanácsa ez ügy előadójának kijelölt, még mindig aggodalmi maradtak az iránt, vajjon csakugyan olyan sok pénz jár-e egy művésznőnek, ha egy évig énekel s még több, ha nem énekel, mint a hogy *Örley Flóra* tette? Hogy kétségét eloszlassa, most újabb szakértőket idézett meg annak megállapítására, hogy mennyi kell egy primadonnának ruhára és egyéb szinpadai kellékre

Annyira nem lett volna szabad rárontanod, ez a körülményekhez képest, nem volt ép helyén. De ezt ép oly kevéssé fogja örökre eszébe tartani, mint azt az ostoba lemondó levelet. Az olyan hibát, a melyet egy férfi egy nő irányában szerelemből elkövet, a nő mindig megbocsájtja neki, előbb, vagy utóbb, hacsak nem borzasztó nagy. Fogadok veled, Gertrud nem utazik el és még ezen a héten a ti eljegyzésteket fogjuk megülni. Csak nem kell megszeppenni. Egyébként . . . — kihajolt az ablakon s a kertbe nézett — ott megy ép ő. A tekepályán át a konyhakertben tünt el. Még egy próbát mindenesetre meg kell tenned vele. Siess utána. Now's your time — go in aud win!

### ÖTVENEGYEDIK FEJEZET.

Sebes léptekkel, a melyeknek belső felindulása adott szárnyakat, rohant ki Bill a tekepályán keresztül, a régi konyhakertbe.

Verőfényes volt a nap.

Az egyenes, portalan levendulák és virágok által beszegett uton sárga és barna levelek között, éretlen, idő előtt lehullott gyümölcsök hevertek, a melyeket méhek raja dongott körül.

Mialatt a kertben végig ment, gyermekkorának egyik emléke a másik után merült föl bensőjében.

A gyümölcsfák levelei jobbra lehullottak és nem fődtek el a kilátást. Ott, ahol az ut a fal mellett húzódott el, hol szőlővenyigék fonták át a kerítést, egy magas alakot látott meg.

A képhez, a melyet éveken át lelkében hordott, ebben a pillanatban oly kevéssé volt az hasonló, hogy Bill önkéntelenül azt kérdezte magától:

— Igazán Gertrud az?

Tegnap, a park árnyai között, a sápadt holdvilágnál igazán azt hitte, hogy a régi Gertrudot találta föl újra. Mert az a tudat hatotta át, hogy a régi Gertrud eltűnt és akit maga előtt látott, egész új Gertrud. Egy gyerekleányt hagyott el és akivel visszatérte után találkozott, fejedelmi, gyönyörűen kifejlődött nő volt.

Egy kis változásra el volt készülve, valami fáradságot várt, a melyet ő fölfrissítsen, valami szomorodottságot, a melyet vidítson és egy kissé hervadtságot, a melyet ő újra virágzáshoz juttasson. De az a Gertrud, a kit maga előtt látott, semmit se láttatott mindezekből, valami fejedelmi volt rajta, a mi Billt bátortalanná tette.

Azután egyszerre visszaemlékezett arra, amit Lydia irt neki: ő már »nagy művésznő!« Csak most kezdett mélyebben gondolkozni e szavak értelmére fölött, a melyeken akkor úgy átsiklott.

Boldognak nem látszott. Nem. Különösen az ajkán, a mely teltebb lett, látszott a titkos szenvedésnek egy áruló vonása. De Bill azonnal kitalálta, hogy nem rajta állt ezt a szenvedést gyógyítani.

Egész közel lépett hozzá, a nélkül, hogy észrevette volna. Aztán Gertrud hirtelen fölemelte fejét; pillantásaik találkoztak.

Gertrud összerezzen. Bill észrevette, hogy sirt, azt is meglátta, hogy Gertrud szemei meglepetést árulnak el, a melybe egy kevés részvét vegyült.

egy esztendőben? Hir szerint egész sereg igazgatót fog újra kihallgatni, hogy ezt az összeget meghatározhassa. Persze, nagy közép számitásra lesz szükség, mert például egy ope-rett-primadonna jelentékenyen többet költ egy esztendőben az ilyesmire, mint a jegesmedve, a ki az Urániában játszsza a primadonna-szerepeket. Ha azután meglesz a keresett summa, ezt a bíróság lefogja a kárvallott primadonna által kért kártérítés összegéből, mert ez a pénz azzal, hogy szerződése nem volt, ugyanis megmaradt neki s csak ezután kerül ítélet alá a pör és meghatározásra a kártérítés végleges összege.

## Országgyűlés.

**A képviselőház ülése nov. hó 30. án.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A Ház mai ülésén *Neményi Ambrus* előadó bemutatta a pénzügyi bizottság jelentését a kvótáról.

*Perczel Dezső* elnök hétfőre kérte a jelentést napirendre tűzni.

*Komjáthy Béla* és *Madarász József* ezzel szemben csütörtökön ohajtották tárgyalni.

A többség hétfőre tűzte ki a jelentés tárgyalását, a mikor *Szell Kálmán* miniszterelnök is felelni fog *Barabás Bélának* a »Hier« ügyében tett interpellációjára.

A napirend pontjait tárgyalták le ezután.

## KIR. TÁBLAI ÉRTESETŐ.

1899. évi nov. hó 27-én s a köv. napokon elintézett ügyek.

(Rövidítések magyarázata: **hh.** = helyben-hagyva, **mv.** = megváltoztatva, **rmv.** = részben megváltoztatva, **fo.** = feloldva, **rend.** = rendkívényileg vissza, **ms.** = megsemmisítve, **rms.** = részben megsemmisítve, **vu.** = visszautasítva, **hna.** = hely nem adatott.)

### I. Polgári tanács.

Előadó: *Pilch Antal.*

- III. 2853. Mozsgón elhalt Topál Pál hagy. ügye. — vu.  
2889. Schnee Ignác — Fuchs Adolf letét. — mv.  
2894. Ó-Dombóváron elhalt Kónya József hagy. ügye. — csat.  
2972. özv. Ménküs Miklósné — Ménküs Anna zárlat. — hh.  
2982. Mohácson elhalt Mink János hagy. ügye. — hh.  
2984. Faddon elhalt Puskás Sándorné hagy. ügye. — rmv.  
3006. Nagybecsereki bőriparosok szövetkezete — Weiler N. János letét. — mv.  
3050. özv. Selestey Istvánné hagy. ügye. — hh.  
3051. Dunaföldváron elhalt Gallai Antal s t. hagy. ügye. — mv.

Előadó: *Tóthossy Béla.*

- V. 2612. Müller József — Heil Károly s t. öröks. — hh.  
2769. Boskovicz Márton — Dr. Bernáth Béla panasz. — ms.  
2777. Barcz Fülöp — Sziebert Nándor panasz. — hh.  
2802. Bódis Katalin — Csépan József ing. birt. — rend.  
III. 2919. Singer Lajos s t. — Hirschmann Julia végr. — mv.  
3026. Barabás Lujza — Pupos Nándor köv. érvényt. — mv.

Előadó: *Kaufmann Nándor.*

- V. 2149. Haál György s t. — Engel József és fia cég r. per. — hh.  
2180. Schwarcz és Tauf cég — Prezlmyer A. szavat. megáll. — hh.

Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 2941. Edisár Imre s n. — Dornik András s n. szerz. felb. — hh.  
2967. Gruber Vilmos — M. kir. államvasut 1100 frt. — rmv.  
2968. Hermann József — Hollósi János vagyon köz. megszűnt. — hh.  
2988. Kovácsovics Teréz — Kovácsovics Manda s t. vagyon köz. megszűnt. — hh.  
2990. Bosnyák Márkó — Monyoródcz Jaksa s t. vagyon köz. megszűnt. — rmv.  
III. 3015. Spengler Gertrud — özv. Schertl Györgyné s t. végr. — hh.

### II. Polgári tanács.

Előadó: *Röck Gyula.*

- V. 2927. özv. Stern Henrikné s t. — ifj. Horváth István s t. 3970 frt. — rmv.  
2928. Bors Thassy Jolán s t. — Jankovics Bésán Gyula s t. ing birt. — rmv.  
2940. Tilbán Ferenc s t. — Gerencsér János öröks. — hh.  
2948. Dr. Kemény Zsigmond — ifj. Schäffer János s n. szerz. telj. — rmv.  
2965. Pápa József — Kis István végr. megszűnt. — hh.

Előadó: *Graff Károly.*

- III. 2905. özv. Virág Józsefné — Virág József végréh. — hh.  
2907. Hosszu Gáspár — Braun Imréné s t. — mv.  
2909. Kovácsics János s t. — Dóczi Károly s n. végr. — rmv.  
2935. Maletter E. cég — Fellner S. cég végr. — hh.  
2974. Simonfay János — Holczl Mór végr. — hh.  
2975. Szuly János — Bató Teréz végr. — rmv.  
2985. Bezéthy István — Kuhár Balázs végr. — hh.  
2986. Szieberth Nándor — Rup Ivó végr. — mv.  
2993. Lőrincz Ferenc s n. — Gölöncsér János végr. — rend.  
3003. Ullmann Lajos — Kirschhof Lajos s n. tjög bek. — hh.  
3004. Dr. Mayerhoffer Lajos s t. — Vas József végr. — hh.

Előadó: *Zsabokrszky Ferenc.*

- III. 2594. Dr. Braun Bernátné — Katona József s n. végr. — rend.  
2595. Dr. Braun Bernátné — Katona József s n. végr. — hna.  
2604. Váradi János — Molnár János végr. — vu.  
2689. Baranyavármegye gyámpénztára s t. — Kleia Erzsébet s t. végr. — fo.  
2704. Fehér- és Tolnamegyei h. é. vasutak kisaját. — mv.  
2725. özv. Vigyázó Rudolfné — Szeniczey Akos zárlat. — rend.  
2788. Gyurkó József — Gyurkó István s n. végr. — rend.  
2794. Kir. kincstár — Kovásznai István végr. — rmv.  
2795. Kir. kincstár — Hangyán Mari végr. — hna.

### Büntető tanács.

Előadó: *Bocz Alajos.*

- V. 3310. Beer János becs. sért. — vu.  
3311. Hettl Péter — rmv.  
3312. Schrämpf Gáspár becs. sért. — vu.  
3321. Mányay Imre k. t. sért. — vu.  
3322. Hegyi Gyuláné s t. becs. sért. — vu.  
3323. Koloszar Jánosné — vu.  
3461. Loncsarics József s t. lopás. — rmv.  
3462. Baranyai Márk s t. — rmv.  
3493. Bécsi (Kanász) István — hh.  
3515. Ruff Károly — hh.  
III. 3555. Sipos Imre rágalm. — fo.  
3585. Laki István közcs. ell. kih. — hh.  
3605. Zsovár János lopás. — vu.  
3606. Tóth Anna — hh.  
3611. Gróf János m. lak sért. — hh.  
3612. Rupp József lopás. — rmv.  
3634. Zserjás Vilmos közcs. ell. kih. — ms.  
3636. Szekrényes Mihály lopás. — ms.

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 3369. Ifj. Hág József s t. sulyt t. sért. — rend.  
3419. Judi József — hh.  
3453. Banyó János s t. — hh.  
3496. Kóbor József s t. — hh.  
III. 3423. Gallai Imre s t. suly. t. sért. — rend.  
3430. Rozinger József — hh.  
3438. Révész János s t. — rmv.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 3492. Német Mihály s t. erősz. nemi köz. — rmv.  
3579. Mozsgai János rágalm. — hh.  
III. 3463. Schwarz Adolf — rmv.  
3468. Appel Rudolf becs. sért. stb. — hh.  
3469. Hartmann Erzsébet s t. rágalm. — hh.  
3486. Vásárhelyi Gerő anyakönyv. ki. — hh.  
3487. Kolics Ferenc — rmv.  
3499. Özv. Mátyás Ferencné közeg. és testi éps. ell. kih. — hh.  
3523. Schwarz Ignác rágalm. — hh.  
3536. Ör. Hauk János — hh.

Előadó: *Nábrácsky Lajos.*

- V. 3294. Kovács Józsefné k. t. sért. — hh.  
3437. Kuba Károly s t. közveszélyű cselekm. — rmv.  
3491. Török János s t. emberölés. — hh.  
3578. Takács Mihály szánd. emb. ölés. — hh.  
III. 3631. Justus Sándor sikk. — rmv.

Előadó: *Varga Nagy István.*

- V. 3158. Andok Márton s t. szánd. emb. ölés. — rmv.  
3159. Knezics Rozália gyermek. ölés. — hh.

3165. Maurer Péter s n. sikk. — rmv.  
3187. Vörös Ferencné család. — hh.  
III. 3442. Wellner Gyula közeg. ell. kih. — rmv.  
3443. Kajári András közcs. ell. kih. — rmv.  
3470. Kovács Ferenc s t. sért. — hh.  
3471. Topalov Adam közcs. ell. kih. — hh.

### Elintézésre kitézött ügyek.

Bejelentések 1899. évi dec. hó 4. s köv. napjaira.

### I. Polgári tanács.

Előadó: *Pilch Antal.*

- V. 2616. Pécs-baranyai közp. takptár — Spitzer Ede 3000 frt  
3041. Varga József — Sipos Ferenc zjog törli.  
3080. Bán Borbála — Bán János holtta nyilv.  
3119. Lang Jakab — Heiszler Jakab s n. 800 forint.

Előadó: *Tóthossy Béla.*

- V. 2693. Süle József — Simon József végr. érvényt.  
2740. Mátyás Anna s t. — Pap József szerződés érvényt.  
2750. Rothgans Henrietta — Hahn Samu házass. felb.  
2762. Horváth Julianna — Botos István » »  
3100. Alt és Schlesinger cég — Czvetkovics Johan váltó per.  
3122. Duna-szekesői közös legelő felosztás.

Előadó: *Kaufmann Nándor.*

- V. 2192. Fehér István — Széll Kálmán r. per.  
2230. Hirschfeld Ede — Willert Gyula 9030 forint 95 kr.  
2215. Pietró Simetta A. Tigli — Weisz Zsigmond 868 frt 34 kr.  
2238. Weisz József — Weisz Józsefné végr. hatálytal.  
III. 2412. Zalamegye Árvaszéke — Branilovics György s t. 148 frt 97 kr.  
2983. Hubenay Sándor — Weisz József tjög.

Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 3040. Kondor Mihály — Kis Katalin s t. tjög.  
3044. Szelig Károlyné s t. — özv. Tényi Miklósné öröks.  
3077. Kolmann József s n. — M. kir. államvasut kártérít.  
III. 3074. Hirschl Ede — Csáktornya község 86175 frt 60 kr. és 36000 frt.

### II. Polgári tanács.

Előadó: *Röck Gyula.*

- V. 2969. Rosenzweig Lipót s t. — Jellmann József s t. 875 frt.  
3000. Ridecz János — Peterdi György végr. érvényt.  
3024. Kanders Károly — Linzer Béla 608 frt.  
3025. Garai István — Garai Ferenc öröks.  
3038. Puskás Erzse — Puskás János s t. öröks.

Előadó: *Graff Károly.*

- III. 2789. Matyasovszky Antal — Matyasovszky Márton s t. szolgál. jog bek.  
2806. Fodor Aladár s t. — Fodor János perfelj.  
2839. Kohn József — Bodó Balázs perfelj.  
2953. Hoff Karolin — Heil Katalin végr.  
2954. Kleithal Ádám — Varga István végr.  
2971. Engel és Goldstein cég — Jakab József végr.  
2973. Tóth József — Tóth Antal végr.  
3017. Sásdi kir. jb. fenti ügyben felterjesztése.  
3018. Hármes Józsefné — Rökk Lőrinc s n. végr.  
3030. Skublics Karolin s t. — Skublics Imre s t. végr.  
3031. kk. Skublics Imre s t. — Skublics Mihály s t. végr.  
3046. Hernesz József — Hernesz György s n. végr.  
3047. Weininger András — Schmitt Anna s t. tjög.

Előadó: *Zsabokrszky Ferenc.*

- III. 1772. Hetey Sámuel pécsi püspök — Szászvár község volt urb. tlkvi átal. kiig.

### Büntető tanács.

Előadó: *Bocz Alajos.*

- V. 3421. Kohn Ella s t. becs. sért.  
3495. Pék János »  
3518. Bernát Ferenc k. t. sért.  
3519. Bocza Istvánné közcs. ell. kih.  
3520. Acs Ferenc k. t. sért.  
3521. Kramer Antal »  
3528. Miklós Józsefné lopás.  
3534. Pető Sámuel becs. sért.  
3550. Polai Ferencné lopás.  
3598. Horváth János s t. lopás.  
III. 3680. Kovács Józsefné s t. közcs. ell. kih.  
3686. Gyuricza Józsefné s l. lopás.  
3692. Glöckner János s t. lopás.  
3696. Braun József »  
3709. Bojás Ferencné s t. közcs. ell. kih.  
3711. Rákos Mihály »  
3712. Pintér József lopás.  
3715. Hajdu János »  
3729. Zóka Ferenc »  
3731. Androsics János k. t. sért.

